

Mál nr. 81/2023**Nafn málskotsaðila (M)****Nöfn varnaraðila (V)****Heiti váttryggingar: Ábyrgðartrygging ökutækis.****Skráningarnúmer ökutækis (A)****Orsakatengsl. Sönnun.****Gögn.**

1. Málskot móttakið 7. mars 2023 ásamt fylgiskjölum.
2. Viðbótargögn M dags. 12. september 2023.
3. Bréf V dags. 26. september 2023 ásamt fylgigögnum.
4. Viðbótarathugasemdir M dags. 19. febrúar 2024.
5. Viðbótarathugasemdir V dags. 28. febrúar 2024.
6. Viðbótarathugasemdir M dags. 9. apríl 2024.

Málsatvik.

Í málskoti og fylgigögnum þess kemur fram að hinn 14. desember 2020 hafi orðið árekstur með bifreiðum A og B sem M ók. Áreksturinn hafi orðið með þeim hætti að A var ekið aftan á B þar sem hún var kyrrstæð og virðist ekki ágreiningur um að ökumaður A beri sök á honum. Daginn eftir, eða 15. desember, sbr. fyrirliggjandi læknisvottorð dags. 25. mars 2022, leitaði M til læknis þar sem hún kvartaði undan verkjum neðarlega í baki og frá hálsi og út í herðar. Var hún þá greind með tognun og ofreynslu á hálsþrygg, brjósthrygg og lendahrygg. Fékk hún jafnframt gefna út beiðni um sjúkraþjálfun og fyrirliggjandi er skýrsla sjúkraþjálfara, dags. 28. mars 2022, um meðferð sem M hafi sótt frá 19. ágúst 2021. Með bréfi lögmanns M til V, dags. 24. mars 2021, var gerð krafa um staðfestingu bótaskyldu af hálfu V. Með bréfi dags. 11. mars 2022 lýsti V því yfir að fyrirliggjandi gögn bentu ekki til þess að varanlegt heilsutjón hefði hlotist af atvikinu þar sem nánast engar ákomur væru á B.

Í kjölfarið gekkst M undir örorkumat vegna afleiðinga slyssins og liggur matsgerð dags. 1. desember 2022, fyrir nefndinni. Var því sérstaklega beint til matsmanna af hálfu V að fyrri heilsufar M væri skoðað við mat á orsakatengslum, en fyrir lægi að M hefði fyrir slysið glímt við vöðvabólgur og mígreni. Niðurstaða matsmanna var sú að varanlegur miski skv. 4. gr. skaðabótalaga nr. 50/1993 væri enginn og varanleg örorka skv. 5. gr. sömu laga engin.

M óskaði þá, á grundvelli 10. gr. skaðabótalaga, eftir álitgerð örorkunefndar, og lá hún fyrir hinn 26. maí 2023. Var niðurstaða hennar sú að varanlegur miski M væri 5 stig og varanleg örorka 5 stig. Með bréfi, dags. 25. september 2023, krafðist V, á grundvelli 1. tl. 1. mgr. 24. gr. stjórnsýslulaga nr. 37/1993, endurupptöku á ákvörðun nefndarinnar um varanlega örorku, enda hefði ákvörðunin byggst á röngum eða ófullnægjandi upplýsingum um málsatvik. Þannig hafi ranglega komið fram í álitgerð nefndarinnar að M hafi minnkað við sig starfshlutfall eftir slysið, þegar hið rétta sé að M hafi verið í 90% starfshlutfalli frá 1. september 2019 og til 1. september 2021, en þá hafi það hækkað í 95%. Staðhæfing nefndarinnar um að M hafi minnkað við sig vinnu vegna slyssins sé því röng. Með bréfi dags. 31. janúar 2024 tilkynnti nefndin um að niðurstaða hennar um varanlega örorku stæði óhögguð, enda verði að skoða framangreint í því ljósi að stytting vinnuvikunnar hafi komið til tveimur vikum eftir slysið. Verði að skoða hækkun starfshlutfalls í því ljósi að annars vegar hafi verið um óvenjulegar og tímabundnar aðstæður að ræða vegna Covid-faraldurs, en M starfi sem hjúkrunarfræðingur og hins vegar þess að stytting vinnuviku um 10% jafni út hið aukna vinnuframlag sem hækkun starfshlutfalls hefði haft í för með sér.

Í málskoti gerir M athugasemdir við niðurstöður matsgerðarinnar sem lá fyrir 1. desember 2022. Sé of mikið lagt upp úr fyrri heilsufari M, gert of mikið úr mígreni sem hún hafi verið með en köst hafi verið tengd við blæðingar og því ekki vikuleg eins og byggt sé á í matsgerðinni. Þá hafi verið litið fram hjá því að hún hafi almennt verið heilsuhraust um ævina og ekki orðið fyrir öðrum slysum. Í viðbótarathugasemdum M, sem bárust nefndinni eftir að álitgerð örorkunefndar lá fyrir, kemur fram að M telji hana fela í sér réttari niðurstöðu um umfang varanlegra afleiðinga en kom fram í matsgerðinni. Það sé enda lögbundið hlutverk örorkunefndar, sbr. 10. gr. skaðabótalaga, að

endurskoða fyrri álit um örorku og/eða miskastig og það eitt og sér veiti álitum nefndarinnar aukið vægi við sönnun. Auki það enn frekar á vægi og styrk álitssgerða örorkunefndar að hana skipi þrír aðilar. Verði því ekki litið fram hjá álitssgerð nefndarinnar nema annmarkar séu á henni, en engu slíku sé hér til að dreifa. Vísar M þá til þess að samtals fimm matsmenn hafi komist að þeirri niðurstöðu að M hafi orðið fyrir varanlegu tjóni í skilningi skaðabótalaga, þó tveir þeirra hafi komist að þeirri hæpnu niðurstöðu að umfang þess væri slíkt að það réttlætti ekki mat á miska eða örorku.

Í bréfum V til nefndarinnar kemur fram að það telji niðurstöðu örorkunefndar ekki í samræmi við fyrirbyggjandi gögn um tekjusögu M og aðrar upplýsingar um áhrif slyssins á tekjuöflun hennar til framtíðar. Félagið telji að mat á varanlegri örorku eigi að byggjast á tekjusögu og læknisfræðilegum gögnum sem gætu bent til þess að tekjuöflunarhæfni verði skert til framtíðar. Að mati V sé ljóst að ekki muni koma til skerðingar á tekjuöflunarhæfni og séu röksemdir örorkunefndar því ekki til samræmis við framangreind sjónarmið. Þá séu forsendur nefndarinnar um að hækkun starfshlutfalls í 95% sé vegna tímabundinna aðstæðna rangar, enda liggi fyrir að M hafi verið í 95% starfi í yfir tvö ár. Telji félagið því álitssgerð örorkunefndar haldna slíkum ágöllum að ekki sé hægt að byggja bótauppgjör á henni og feli matsgerð dags. 1. desember 2022 í sér réttara mat á varanlegum afleiðingum. Hafi M samkvæmt framansögðu ekki lagt fram fullnægjandi sönnun fyrir umfangi tjóns síns.

Álit.

Fyrir liggur að M bar sérfræðilegt álit um örorku- og miskastig undir örorkunefnd á grundvelli 1. mgr. 10. gr. skaðabótalaga. Niðurstaða örorkunefndar var sú að M gæti sinnt hjúkrunarstörfum áfram þrátt fyrir afleiðingar slyssins en þá helst þeim sem krefðust minni líkamlegra átaka. Var það því mat nefndarinnar að afleiðingar slyssins hafi dregið úr möguleikum M á að afla sér atvinnutekna. Í matsgerð dags. 1. desember 2022 var hins vegar komist að þeirri niðurstöðu að M hefði ekki orðið fyrir varanlegum miska eða örorku af völdum slyssins enda hafi áverkar sem hlutust af því verið vægir.

Í skaðabótalögum er ekki tekið fram með skýrum hætti hver staða álitssgerða örorkunefndar skuli vera. Í frumvarpi því sem varð að lögum 37/1999 um breyting á skaðabótalögum segir þó svo: „Í því skyni að léttu álagi af örorkunefnd er lagt til að 1. mgr. 10. gr. laganna verði breytt þannig að horfið verði frá þeirri meginreglu að örorkunefnd sé matsaðili á fyrsta stigi. Aðalreglan verði sú að málsaðilar afli sjálfir sérfræðilegs álits um örorku- og/eða miskastig og þá læknisfræðilegu hætti sem meta þarf skv. 2. og 3. gr. laganna til þess að ljúka megi bótauppgjöri. Sérfræðilegt mat, sem annar málsaðila aflar, geti tjónþoli eða sá sem krafinn er bóta borið undir örorkunefnd. Með þessu breytist hlutverk örorkunefndar og hún verður fyrst og fremst matsaðili á síðara stigi. ... Sætti annar málsaðila sig ekki við niðurstöðu örorkunefndar getur hann freistað þess að fá henni breytt eða hrundið með því að leita til dómstóla.“

Af heildstæðu mati allra gagna málsins, þ.á m. fyrri sjúkrasögu, svo og upplýsingum um núverandi einkenni, ásamt skýringum örorkunefndar við enduruptöku, er það mat nefndarinnar að leggja eigi álitssgerð örorkunefndar til grundvallar við mat á líkamstjóni M. Þannig telst sannað að M hafi orðið fyrir líkamstjóni sem hafi haft varanlegar læknisfræðilegar afleiðingar í för með sér eins og kemur fram í álitssgerð örorkunefndar. Varanleg örorka er, sbr. 1. mgr. 5. gr. skaðabótalaga, varanleg skerðing á getu tjónþola til að afla vinnutekna og er það mat nefndarinnar að álitssgerð og síðar enduruptaka örorkunefndar á málinu, sé rökstudd með þeim hætti að byggja megi á henni hvað þetta varðar. Þá telur nefndin rétt að fallast á skýringar varðandi það að í raun sé um skert vinnuþrek að ræða þegar tekið er tillit til styttingar vinnuviku en fyrir liggur að M er ekki í 100% starfi og ætla má að með breytingum á vinnutíma sé starfshlutfall hennar í raun minna en fyrir umrætt slys.

Niðurstaða.

M á rétt á bótum til samræmis við álitssgerð örorkunefndar dags. 26. mars 2023, úr ábyrgðartryggingu A hjá V.

Reykjavík, 29. apríl 2024.
rafræn undirskrift

Póra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir